

УДК 81'25:004.9:378.147

БОНДАРЕНКО Катерина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, вул. Шевченка, 1, Кропивницький, Кіровоградська область, 25006, Україна (katerninabond@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2964-5123>

БОНДАРЕНКО Олександр – кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, вул. Шевченка, 1, Кропивницький, Кіровоградська область, 25006, Україна (abondarenko@translatel.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3148-8753>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.3>

Бібліографічний опис статті: Бондаренко, К., Бондаренко, О. (2025). Видобування термінології з корпусів фахових текстів та постредагування машинного перекладу в командно-орієнтованому навчанні перекладачів та локалізаторів відповідно до компетентнісної рамки ЕМТ. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 62, 24–32, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.3>

ВИДОБУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ З КОРПУСІВ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ ТА ПОСТРЕДАГУВАННЯ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ В КОМАНДНО-ОРІЄНТОВАНОМУ НАВЧАННІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ТА ЛОКАЛІЗАТОРІВ ВІДПОВІДНО ДО КОМПЕТЕНТНІСНОЇ РАМКИ ЕМТ

Анотація. Стаття присвячена формуванню перекладацьких та технологічних компетентностей здобувачів вищої освіти в межах командно-орієнтованого навчального проєкту. Метою дослідження є оцінка освітнього потенціалу проєктної моделі підготовки перекладачів з акцентом на взаємодію між термінологами та перекладачами, з урахуванням вимог компетентнісної рамки Європейської мережі магістерських програм із письмового перекладу (ЕМТ). Серед основних завдань: аналіз якості термінологічного супроводу проєкту; оцінка комунікації між учасниками; вивчення рівня сформованості двох компетентностей ЕМТ: «ефективне використання пошукових систем, корпусних інструментів, засобів текстового аналізу, комп'ютеризованих перекладацьких систем (CAT) і інструментів контролю якості (QA) за потреби» та «постредагування результатів машинного перекладу з застосуванням стилістичних настанов і термінологічних глосаріїв для дотримання стандартів якості в проєктах, що базуються на машинному перекладі». У дослідженні проаналізовано результати опитування здобувачів ОПП «Філологія (прикладна лінгвістика і переклад)», які працювали над проєктом у парах за моделлю «перекладач + термінолог». Згідно з результатами, 82 % респондентів вважають термінологічні бази достатньо адаптованими до потреб перекладача, 67 % позитивно оцінили наявність додаткових атрибутів (визначення, приклади, джерела термінів), понад 80 % висловили побажання щодо розширення бази, а 76 % відзначили ефективну або частково ефективну комунікацію між учасниками. Проєктна модель сприяла практичному засвоєнню цифрових інструментів (Sketch Engine, SDL MultiTerm, SDL Trados Studio), розвитку навичок постредагування з використанням глосаріїв і настанов замовника, а також формуванню командної та технологічної готовності до професійної діяльності в умовах цифрової локалізаційної індустрії.

Ключові слова: командно-орієнтоване навчання, управління термінологією, корпусні інструменти, постредагування машинного перекладу, перекладацький проєкт, локалізація, компетентнісна рамка ЕМТ.

BONDARENKO Kateryna – PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Translation, Applied and General Linguistics, Central Ukrainian State University named after Volodymyr Vynnychenko, 1, Shevchenka str., Kropyvnytskyi, Kirovohrad region, 25006, Ukraine (katerinabond@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2964-5123>

BONDARENKO Oleksandr – PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Translation, Applied and General Linguistics, Central Ukrainian State University named after Volodymyr Vynnychenko, 1, Shevchenka str., Kropyvnytskyi, Kirovohrad region, 25006, Ukraine (abondarenko@translatel.com)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3148-8753>

DOI <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.3>

To cite this article: Bondarenko, K., Bondarenko, O. (2025). Vydobuvannia terminolohii z korpusiv fakhovykh tekstiv ta postredahuvannia mashynnoho perekladu v komandno-oriientovanomu navchanni perekladachiv ta lokalizatoriv vidpovidno do kompetentnisnoi ramky EMT [Terminology extraction from specialized text corpora and post-editing of machine translation in team-oriented training of translators and localizers according to the EMT competence framework]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia "Filolohiia" – Problems of Humanities. "Philology" Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 62, 24–32. doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2025.62.3> [in Ukrainian].

TERMINOLOGY EXTRACTION FROM SPECIALIZED TEXT CORPORA AND POST-EDITING OF MACHINE TRANSLATION IN TEAM-ORIENTED TRAINING OF TRANSLATORS AND LOCALIZERS ACCORDING TO THE EMT COMPETENCE FRAMEWORK

Summary. The article explores the development of translation and technological competences among higher education students through a team-based training project. The study aims to evaluate the educational potential of a project-based translator training model, with a focus on collaboration between terminologists and translators, aligned with the Competence Framework of the European Master's in Translation (EMT). The main objectives include: analyzing the quality of terminology support within the project; assessing communication among participants; and evaluating the level of formation of two specific EMT competences: "effective use of search engines, corpus tools, text analysis tools, computer-assisted translation (CAT) systems, and quality assurance (QA) tools as needed", and "post-editing machine translation output using style guides and terminology glossaries to ensure quality standards in MT-based projects".

The study analyzes the results of a survey conducted among students of the Bachelor's educational program "Philology (Applied Linguistics and Translation)", who worked in pairs following the "translator + terminologist" model. According to the findings, 82 % of respondents considered the terminology databases sufficiently adapted to translators' needs, 67 % positively rated the inclusion of additional attributes (definitions, examples, term sources), over 80 % expressed a desire to expand the termbase, and 76 % reported effective communication among participants.

The project-based model facilitated hands-on experience with digital tools (Sketch Engine, SDL MultiTerm, SDL Trados Studio), development of post-editing skills using glossaries and client guidelines, and formation of team-based and technological readiness for professional activity in the digital localization industry.

Key words: team-based learning, terminology management, corpus-based tools, machine translation post-editing, translation project, localization, EMT competence framework.

Постановка проблеми. У сучасній індустрії лінгвістичних послуг командна взаємодія є невіддільним складником ефективної реалізації локалізаційних проєктів. Зростає складність завдань, цифровізація процесів та активне впровадження технологій машинного перекладу вимагають злагодженої роботи фахівців із різними компетентностями – термінографів,

перекладачів, редакторів, локалізаторів тощо (Risku, 2010; Jiménez-Crespo, 2017).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Провідні дослідники та викладачі наголошують на необхідності впровадження проєктно-орієнтованих і командних підходів у підготовці перекладачів як передумови їхньої професійної готовності до реального ринку

праці (Kiraly, 2005; González-Davies & Enríquez Raído, 2016). Командна взаємодія сприяє розвитку перекладацьких, технологічних та міжособистісних компетентностей, що є ключовими елементами «Компетентнісної рамки Європейської мережі магістерських програм із письмового перекладу» (далі – Компетентнісна рамка ЕМТ) (ЕМТ Board, 2022). Урахування цієї рамки в програмах підготовки перекладачів в Україні визначена національним пріоритетом у межах напрямку КА2: «Спів-праця між організаціями та установами» (тип проєкту – «Розбудова потенціалу у сфері вищої освіти», Strand 3 – «Структурні проєкти на підтримку реформ») на 2025 рік – проєкту «Підготовка фахівців з перекладу в контексті реалізації зобов'язань України в рамках вступу до Європейського Союзу» (лист МОН № 1/23414-24 від 13.12.2024). Компетентнісна рамка ЕМТ, розроблена за участі академічної спільноти та представників перекладацької індустрії, охоплює мовно-культурний, перекладацький, технологічний, особистісний та міжособистісний, а також сервіс-орієнтований блоки компетентностей (ЕМТ Board, 2022). Ці компоненти відповідають актуальним потребам розвитку українського перекладацького та локалізаційного сектору (Бондаренко & Бондаренко, 2023). Водночас, українські бакалаврські та магістерські програми наразі не демонструють стійкого поступу в напрямку гармонізації з рамкою ЕМТ (Бондаренко & Бондаренко, 2024), що й зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Метою дослідження є аналіз досвіду здобувачів вищої освіти, набутий у процесі виконання командного перекладацького (локалізаційного) проєкту, зосередженого на взаємодії між перекладачами та термінологами, з урахуванням вимог компетентнісної рамки ЕМТ, а також оцінка освітнього потенціалу таких проєктів у контексті інтернаціоналізації перекладацької освіти (Gallego-Hernández, 2023). Серед **завдань** статті – обґрунтування підходів до навчання термінографії та постредагування машинного перекладу в межах командно-орієнтованих перекладацьких (локалізаційних) проєктів; окреслення очікуваних результатів навчання відповідно до компетентнісної рамки ЕМТ; опис формату командної взаємодії (модель «перекладач + термінолог»); аналіз результатів опитування здобувачів щодо ефек-

тивності використання термінологічних баз (повнота, відповідність, чіткість), характеру взаємодії з термінологом (наявність, конструктивність, ефективність), оцінки командної роботи (суб'єктивна ефективність, приклади успішних кейсів), а також пропозицій щодо вдосконалення термінологічного супроводу.

Дослідження ґрунтується на поєднанні кількісного та якісного аналізу досвіду здобувачів. Основним інструментом збору даних стало анонімне онлайн-опитування, проведене за допомогою Google Forms серед студентів, які брали участь у командному перекладацькому (локалізаційному) проєкті в межах навчальної дисципліни «Термінографія». Респондентами стали здобувачі освітнього ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Філологія (прикладна лінгвістика (англійська мова) і германські мови та літератури (переклад, англійська мова включно))», які працювали в командах за моделлю «перекладач + термінолог». Анкета містила закриті запитання для кількісної оцінки (наприклад, рівень ефективності командної взаємодії, повнота термінологічної бази тощо) та відкриті – для виявлення якісних аспектів співпраці. Такий підхід відповідає дослідницьким моделям, запропонованим у роботах, присвячених сучасній дидактиці перекладу (Kiraly, 2005; González-Davies & Enríquez Raído, 2016; Klimkowski & Klimkowska, 2017). Обробка результатів здійснювалася у два етапи: кількісний аналіз – статистична обробка закритих відповідей (шкальне оцінювання, частотний розподіл); якісний аналіз – тематичне групування відповідей на відкриті запитання (Massey & Ehrensberger-Dow, 2011).

Виклад матеріалу. У межах командно-орієнтованого навчального проєкту поетапно сформовано дві взаємопов'язані компетентності – технологічну та перекладацьку, відповідно до компетентнісної рамки ЕМТ. Вони охоплюють здатність ефективно використовувати пошукові системи, корпусні інструменти, засоби текстового аналізу, комп'ютеризовані перекладацькі системи (CAT) та інструменти контролю якості (QA) за потреби, а також уміння постредагувати результати машинного перекладу з використанням стилістичних настанов і терміноло-

гічних глосаріїв для забезпечення стандартів якості в проєктах із застосуванням машинного перекладу (EMT Board, 2022). Формування цих компетентностей реалізовувалося у межах наскрізного навчального проєкту, який включав низку послідовних етапів. Здобувачі проходили всі ці етапи, працюючи як індивідуально, так і в команді, що дало змогу максимально наблизити навчальний процес до умов реальної професійної діяльності.

На першому етапі (теми 1–3) здобувачі створювали англомовні та україномовні корпуси фахових текстів, використовуючи спеціалізовані ресурси (зокрема, фаховий журнал Multilingual), а також наукові й публіцистичні джерела відповідної тематики українською мовою (Jiménez-Crespo, 2024). Формування корпусів здійснювано на платформі Sketch Engine. Видобування термінології відбувалося за допомогою функції “Keywords (Terminology Extraction)”; приклади вживання термінів у контексті дібрані за допомогою інструмента

“Concordance”; для подальшого використання в термінографічному продукті одиниці фільтровано через опцію “Good Dictionary Examples”.

Здобувачі видобували кандидати в терміни та оцінювали їх відповідність вимогам термінологічних стандартів (ISO 704:2009; ДСТУ 3966:2009), а також потребам потенційного клієнта, який користуватиметься термінографічним продуктом. До критеріїв відповідності належали: термінологічна точність, однозначність, системність, вмотивованість, стилістична нейтральність, релевантність у фаховому контексті та підтверджуваність джерелами. На основі цієї оцінки здобувачі готували матеріали для подальшого внесення у двомовну термінологічну базу.

Наступний етап передбачав формування термінологічної бази у CAT-середовищі SDL MultiTerm (теми 5–7), із включенням визначень, прикладів вживання та стилістичних позначок. Студенти здійснювали контроль повторюваних одиниць, гармонізували тер-

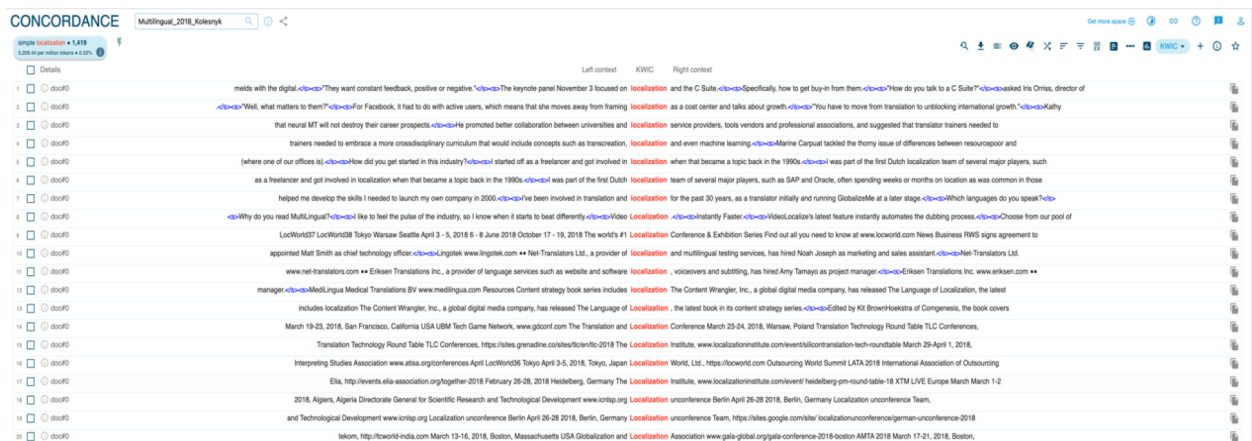

Рис. 1. Візуалізація процесу видобування кандидатів у терміни з корпусів фахових текстів у програмі Sketch Engine

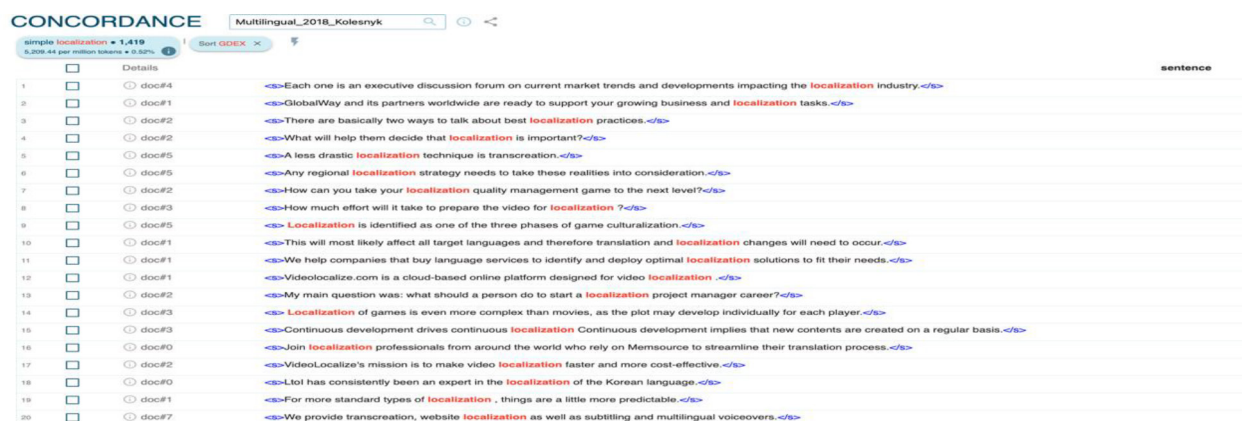

Рис. 2. Візуалізація процесу отримання контекстуальних прикладів із корпусів фахових текстів за допомогою програми Sketch Engine

method name: extract_keywords corpus: user/9754459/multilingual_2018_08_09_kolesnyk subcorpus: -					
Item	Контекст	Frequency (focus)	Frequency (reference)	Relative frequency (focus)	Relative frequency (reference)
localization	[...]Eriksen Translations Inc., a provider of language services such as website and software localization, voiceovers and subtitling, has hired Amy Tamayo as project manager. Eriksen Translations Inc.[...]	162	212676	4580,54102	3,4
translator	[...], if it's a document that will be given to the government – so it needs to be certified – we would send it to a professional translator. However, almost all of our documents have been translated by our in-house team members. They have expertise in both [...]	131	445240	3704,01782	7,2
multilingual translation	[...] Solutions www.seprotec.com SDI Media acquires PPC Creative Ltd. SDI Media, a provider of dubbing, subtitling, translation and media services, has acquired PPC Creative Ltd., an international creative marketing agency. SDI Media Group [...]	40	114069	1130,9978	1,8
		299	2224923	8454,20898	36,1
language service	[...] MT plug-in for Relativity Common Sense Advisory, Inc., an independent market research firm specializing in the language service industry, has published "The Fastest-Growing LSPs: 2017." The report analyzes revenue growth, highlighting the [...]	231	11358	848,04877	0,3
machine translation	[...] Deep NMT Omnicision Technologies, a developer of automated translation technology, has updated Language Studio, its machine translation platform, to include Deep Neural Machine Translation (Deep NMT), a new technology based on machine learning and [...]	171	31943	627,77637	0,5

Рис. 3. Візуалізація етапу уточнення термінографічної інформації на основі частотного аналізу термінів із подальшим додаванням контекстів уживання (фрагмент)

міни між англomовним і україномовним корпусами та вносили відповідники у середовище *SDL MultiTerm*.

SDL MultiTerm – це спеціалізоване програмне забезпечення для створення, управління та інтеграції термінологічних баз у перекладацькі проекти. У складі екосистеми *SDL Trados Studio* воно виконує роль центрального термінологічного модуля, який дає змогу автоматично розпізнавати терміни в тексті, забезпечувати термінологічну узгодженість перекладу та полегшувати роботу перекладача чи постредактора завдяки вбудованим підказкам, статусам термінів та доступу до атрибутів (визначення, джерело, синоніми тощо).

Надалі передбачено використання глосарію, підготовленого партнером по команді, під час перекладу фахового тексту. Така прак-

тика моделювала реальні умови роботи на ринку лінгвістичних послуг, де перекладач або постредактор машинного перекладу зобов'язаний використовувати надані термінологічні бази, дотримуючись принципу термінологічної узгодженості. Це особливо важливо у випадках, коли проект має гібридний характер: залежно від складності або спеціалізованості сегментів може здійснюватися як переклад, так і постредагування машинного перекладу (RWS, 2022–2025). В обох випадках ключовим залишається дотримання термінологічної узгодженості та стилістичної цілісності.

У цьому контексті важливу роль відіграє функція *Term Recognition* у програмному забезпеченні *SDL Trados Studio*, яка автоматично розпізнає терміни в сегментах вихідного тексту, якщо вони присутні в приєднаній

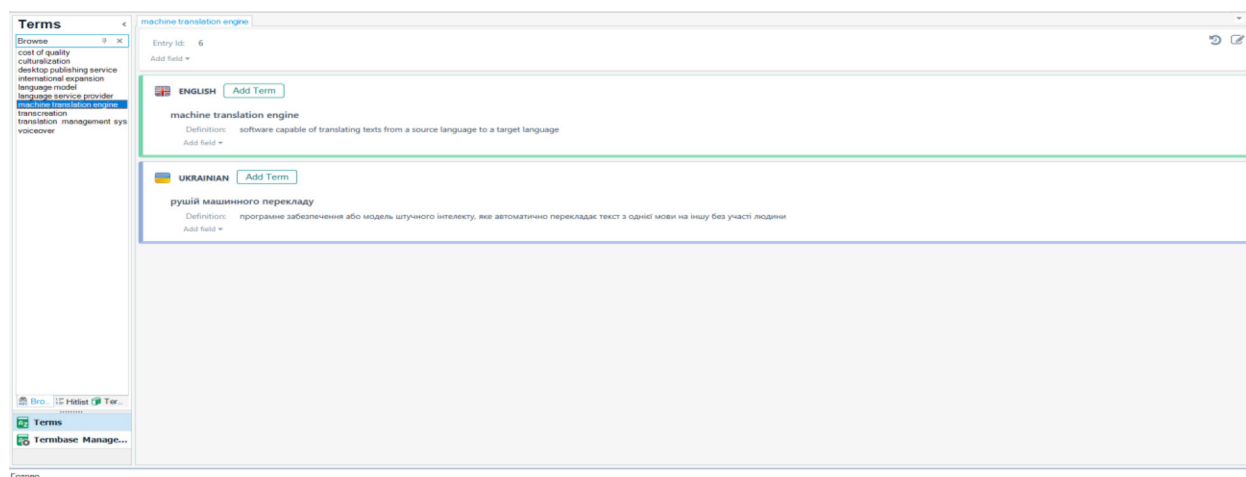

Рис. 4. Фрагмент термінологічної бази (EN-UKR) з ілюстрацією атрибутивної структури у *SDL MultiTerm*

термінологічній базі, і візуально їх виділяє (кольором та рамкою). Якщо термінологічну базу створено з залученням усіх можливостей програми *SDL MultiTerm*, перекладач також отримує доступ до розширеної інформації через спливне вікно. Це вікно містить пов'язані терміни, синоніми або варіанти, статус терміна (наприклад, рекомендований, дозволений, заборонений), контексти вживання, джерела походження та інші атрибути. Така функціональність значно полегшує дотримання термінологічної відповідності та покращує якість антропогенного перекладу або постреддагування машинного перекладу.

Функційні можливості *SDL Trados Studio* дозволили зберегти фінальну версію локалізованого тексту у форматі, придатному для безпосереднього передавання клієнту (RWS, 2022–2025). Завдяки системному викорис-

тання термінологічної бази, здобувачі підготували локалізовану українську версію фахової статті, що відповідала вимогам клієнта щодо якості публікаційного рівня. Готовий продукт характеризується термінологічною послідовністю та професійним рівнем оформлення.

Останній етап проекту передбачав надання зворотного зв'язку розробникам термінологічної бази з боку безпосередніх користувачів. Здобувачам пропонували оцінити ефективність, повноту та відповідність термінологічної бази запиту. На нашу думку, така форма взаємодії сприяє розвитку в здобувачів важливих аналітичних умінь перекладача й постредактора, зокрема навичок оцінювання якості лінгвістичного продукту, критичного аналізу термінологічних рішень, а також соціальних навичок співпраці та комунікації в команді.

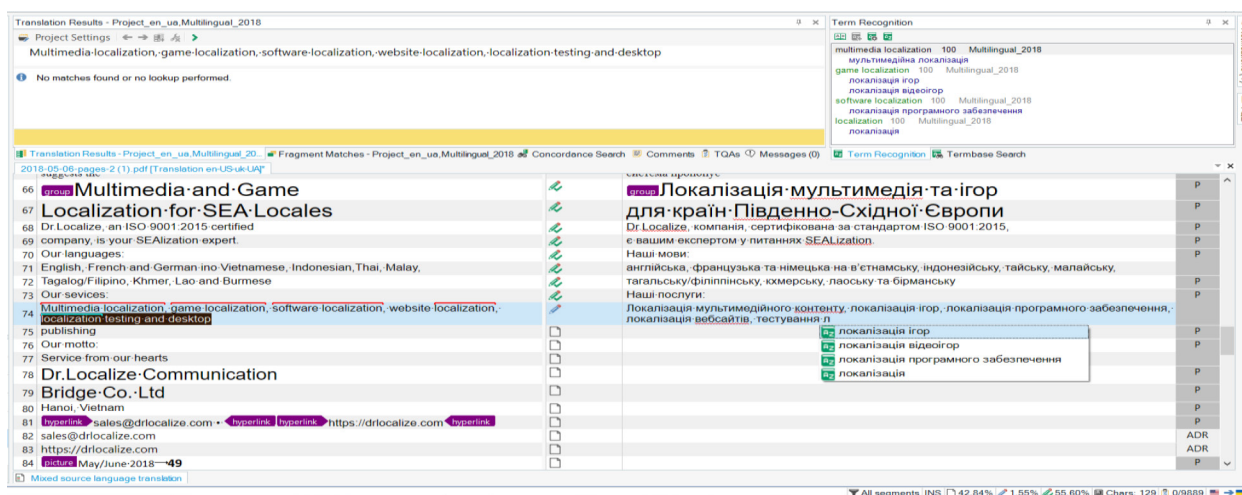

Рис. 5. Візуалізація інтегрованого використання термінологічної бази, створеної у *SDL MultiTerm*, у перекладацькому проєкті в середовищі *SDL Trados Studio*

Рис. 6. Фрагмент оригінального та локалізованого українською варіантів фахової статті (візуалізація фінального етапу навчального проєкту)

Перший блок питань анкети стосувався якості підготовленого термінографічного продукту. Як бачимо, здобувачі, які здійснювали переклад чи постредагування машинного перекладу з застосуванням наданої термінологічної бази, загалом позитивно оцінювали якість термінографічного продукту, наданого партнером по команді.

Наступний блок питань стосувався безпосередньої взаємодії між учасниками проєкту. За умовами виконання завдання виконавцям не давали чітких інструкцій щодо формату професійного спілкування в режимі «термінолог – перекладач». Водночас кілька здобувачів, які виконували перекладацьку частину, підготували пропозиції щодо додаткових термінів, які, на їхню думку, варто було включити в термінологічну базу. Такий підхід загалом відповідає поширеній практиці в галузі лінгвістичних послуг: перекладач не редагує термбазу самостійно, орієнтуючись

на надану клієнтом, але має право ініціювати уточнення або запропонувати доповнення до термінографічного продукту.

Зауважимо, що всі респонденти скористалися можливістю відповісти на відкриті запитання, що, на нашу думку, свідчить про їхню залученість до процесу й готовність до саморефлексії щодо власної участі в командному проєкті. На запитання *“Що зроблено добре в плані термінологічного супроводу?”* найвищу оцінку здобув критерій наявності додаткових атрибутів – визначень, джерел, прикладів контекстуального вживання тощо. Таке наповнення термінологічної бази хоч і не є типовим для багатьох реальних проєктів у лінгвістичній індустрії, проте було позитивно сприйняте здобувачами як фактор, що підвищує зручність використання, точність інтерпретації та впевненість у виборі термінів під час перекладу. У контексті покращення понад 80 % здобувачів висловилися за необ-

Рис. 7. Оцінка здобувачами відповідності термінологічної бази потребам перекладача-локалізатора

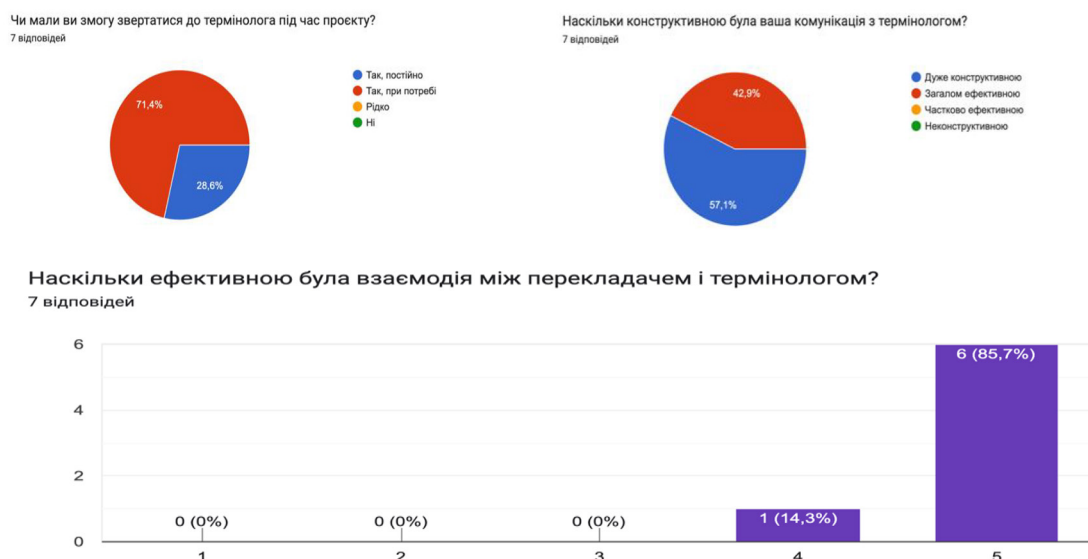

Рис. 8. Оцінка результативності командної взаємодії між перекладачем і термінологом

хідність розширення термінологічної бази. Це свідчить про формування у студентів професійного розуміння ролі термінологічної повноти та структурованості в забезпеченні якості перекладацького продукту. Таким чином, зворотний зв'язок учасників проєкту не лише засвідчив якісні параметри створеного термінографічного ресурсу, а й виявив їхню готовність до критичного осмислення, аналізу сильних сторін і потенційних точок росту.

Висновки. Результати проведеного дослідження засвідчують, що командно-орієнтований навчальний проєкт із фокусом на видобування термінології, створення термінологічних баз для використання в антропогенному перекладі чи постредагуванні машинного перекладу є ефективним інструментом формування ключових професійних компетентностей, зокрема окреслених у компетентнісній рамці ЕМТ. У межах одного наскрізного проєкту здобувачі мають змогу опановувати інструменти корпусного аналізу, управління термінологією, а також здобувати досвід командної взаємодії, що моделює реальні умови роботи в сучасній локалізаційній індустрії. Набуття компетентностей відбувалося через виконання чітко структурованих завдань: від створення двомовних корпусів і видобування термінів до використання тер-

мінологічної бази в перекладацькому процесі та оцінювання її якості. Реалізація моделі «термінолог – перекладач» сприяла глибшому розумінню динаміки командної роботи, ролі системності термінології та її впливу на якість перекладу, особливо в умовах гібридних проєктів, що поєднують переклад і постредагування. Опитування підтвердило не лише придатність створених учасниками проєктів термінологічних баз, а й готовність здобувачів до критичної рефлексії та командної співпраці – важливих маркерів професійної зрілості. Водночас цей досвід демонструє потенціал інтеграції таких проєктів в освітній процес як засобу реального увідповіднення українських програм підготовки перекладачів вимогам європейських стандартів.

Запропонований формат навчання відображає цінності, закладені у компетентнісній рамці ЕМТ: міждисциплінарність, технологічну обізнаність, та здатність до командної роботи. Актуалізація таких навчальних практик є важливим кроком до інтернаціоналізації перекладацької освіти в Україні, її гармонізації з європейськими освітніми підходами, а також формування конкурентоспроможних фахівців, готових до викликів цифрової, мультикультурної та сервісоорієнтованої мовної індустрії.

ЛІТЕРАТУРА

- Бондаренко К. Л., Бондаренко О. С.** Професійний профіль перекладача-локалізатора в українських програмах підготовки перекладачів. *Наукові записки. Серія : Філологічні науки*. 2023. Вип. 204. С. 13–22.
- Бондаренко О. С., Бондаренко К. Л.** Сервіс-орієнтовані компетентності в українських програмах підготовки перекладачів та локалізаторів. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Т. 1. № 34. С. 162–167.
- ДСТУ 3966:2009. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять.
- Bowker L., Buitrago Ciro J.** Machine translation and global English : Implications for translator training. *Translation Spaces*. 2022. Vol. 11(2). P. 271–294.
- EMT Board. European Master's in Translation Competence Framework. Brussels: European Commission, 2022. URL: <https://surl.li/ckwwvl>.
- Gallego-Hernández D.** Translator training and internationalisation : A European perspective. *Translation and Interpreting Studies*. Issue 18(1), 2023. P. 1–20.
- González-Davies M., Enríquez Raído V.** Situated learning in translator and interpreter training : Bridging research and good practice. *The Interpreter and Translator Trainer*. 2016. Vol. 10(1). P. 1–11.
- ISO 704:2009. Terminology work – Principles and methods.
- Jiménez-Crespo M. A.** Corpus-based training in the age of AI : from MT post-editing to terminology mining. *The Journal of Specialised Translation*. 2024. Vol. 41. P. 45–65.
- Jiménez-Crespo M. A.** Translation and Web Localization. London : Routledge, 2017. 234 p.
- Kiraly D.** Project-based learning : A case for situated translation. *Meta*. 2005. Vol. 50(4). P. 1098–1111.
- Klimkowski K., Klimkowska L.** Cooperation in translator education : Student perception of teamwork tasks. *The Interpreter and Translator Trainer*. 2017. Vol. 11(4). P. 353–371.

- Massey G., Ehrensberger-Dow M.** Investigating cognitive effort in different translation tasks using keystroke logging and retrospective protocols. *Across Languages and Cultures*. 2011. Vol. 12(2). P. 137–151.
- Risku H.** A cognitive scientific view on technical communication and translation : Do embodiment and situatedness really make a difference. *Target*. 2010. Vol. 22(1). P. 94–111.
- RWS. SDL Trados Studio – Learning and Certification Portal. 2022–2025. URL: <https://www.rws.com/partners/learning/>

REFERENCES

- Bondarenko, K. L., & Bondarenko, O. S.** (2023). Profesijnyj profil perekladacha-lokalizatora v ukrajinskykh prohramakh pidhotovky perekladachiv [Professional identity of a localiser in Ukrainian translation training programs]. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky – Scientific notes. Series: Philological sciences* (Issue 204), (pp. 13–22) [in Ukrainian].
- Bondarenko, O. S., & Bondarenko, K. L.** (2024). Servis-orijentovani kompetentnosti v ukrajinskykh prohramakh pidhotovky perekladachiv ta lokalizatoriv [Service-oriented competences in Ukrainian programs for training translators and localizers]. *Zakarpatski filolohichni studiyi*, 34 (Vol. 1), (pp. 162–167) [in Ukrainian].
- Bowker, L., & Buitrago Ciro, J.** (2022). Machine translation and global English: Implications for translator training. *Translation Spaces* (Vol. 11(2)), (pp. 271–294) [in English].
- Derzhstandart Ukrainy. (2009). *DSTU 3966: Terminolohichna robota. Zasady i pravila rozroblennia standartiv na termin ta vyznachennia poniat'* [Terminology work. Principles and rules for developing standards on terms and definitions] [in Ukrainian].
- EMT Board. (2022). *European Master's in Translation Competence Framework*. Brussels: European Commission. Retrieved from <https://surl.li/ckwwvl> [in English].
- Gallego-Hernández, D.** (2023). Translator training and internationalisation: A European perspective. *Translation and Interpreting Studies* (Issue 18(1)), (pp. 1–20) [in English].
- González-Davies, M., & Enríquez Raído, V.** (2016). Situated learning in translator and interpreter training: Bridging research and good practice. *The Interpreter and Translator Trainer* (Vol. 10(1)), (pp. 1–11) [in English].
- International Organization for Standardization. (2009). *ISO 704: Terminology work – Principles and methods* [in English].
- Jiménez-Crespo, M. A.** (2017). *Translation and web localization*. London : Routledge [in English].
- Jiménez-Crespo, M. A.** (2024). Corpus-based training in the age of AI: From MT post-editing to terminology mining. *The Journal of Specialised Translation* (Vol. 41), (pp. 45–65) [in English].
- Kiraly, D.** (2005). Project-based learning: A case for situated translation. *Meta*, (Vol. 50(4)), (pp. 1098–1111) [in English].
- Klimkowski, K., & Klimkowska, L.** (2017). Cooperation in translator education: Student perception of teamwork tasks. *The Interpreter and Translator Trainer* (Vol. 11(4)), (pp. 353–371) [in English].
- Massey, G., & Ehrensberger-Dow, M.** (2011). Investigating cognitive effort in different translation tasks using keystroke logging and retrospective protocols. *Across Languages and Cultures* (Vol. 12(2)), (pp. 137–151) [in English].
- Risku, H.** (2010). A cognitive scientific view on technical communication and translation: Do embodiment and situatedness really make a difference? *Target* (Vol. 22(1)), (pp. 94–111) [in English].
- RWS. (2022–2025). *SDL Trados Studio – Learning and Certification Portal*. Retrieved from <https://www.rws.com/partners/learning/> [in English].

Стаття надійшла до редакції 12.06.2025 р.

Прийнято до друку 29.08.2025 р.

Опубліковано: 05.09.2025 р.